

Nadzór nad warunkami pracy.

Państwowy nadzór nad warunkami pracy sprawują między innymi:

- Państwowa Inspekcja Pracy,
- Inspekcja Sanitarna,
- Urząd Dozoru Technicznego,
- inne państwowe organy nadzoru, jak urzędy morskie, urzędy górnicze prokuratura. a także organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego (starosta, wojewoda, Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego).

Spółeczny nadzór nad warunkami pracy sprawują:

- Związki zawodowe,
- Społeczna Inspekcja Pracy.

PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY

Państwowa inspekcja Pracy jest organem powołanym do nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy (Q 002). Państwowa Inspekcja Pracy podlega Sejmowi. Nadzorem i kontrola PIP są objęte wszystkie zakłady pracy. Państwowa Inspekcję Pracy tworzy:

- Główny Inspektorat Pracy,
- okręgowe inspektoraty pracy (w liczbie 16).

Zadania Państwowej Inspekcji Pracy

Do zakresu dziania Państwowej Inspekcji Pracy należą w szczególności:

- nadzór i kontrola przestrzegania przez zakłady pracy prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, czasu pracy, urlopów, ochrony pracy kobiet, zatrudniania młodocianych i osób niepełnosprawnych oraz inicjowania przedsięwzięcia w sprawach ochrony pracy w rolnictwie indywidualnym,
- kontrola przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przy projektowaniu budowy, przebudowy i modernizacji zakładów pracy oraz stanowiących ich wyposażenie maszyn i innych urządzeń technicznych oraz technologii,

- uczestniczenie w przejmowaniu do eksploatacji wybudowanych lub przebudowanych zakładów pracy albo ich części w zakresie ustalonym w przepisach prawa pracy,
- nadzór i kontrola przestrzegania przez zakłady pracy wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy przy konstruowaniu i produkcji maszyn, urządzeń oraz narzędzi pracy,
- nadzór i kontrola przestrzegania wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji wyrobów i opakowań, których użytkowanie mogłoby spowodować zagrożenie dla zdrowia i życia,
- analizowanie przyczyn wypadków przy pracy, na zasadach określonych w przepisach prawa pracy,
- współdziałanie z organami ochrony środowiska w kontroli przestrzegania przez zakłady przepisów o przeciwdziałaniu zagrożeniom dla środowiska,
- karanie winnych wykroczeń przeciwko prawom pracownika w postępowaniu mandatowym do 500 zł, lub wnioskowanie o ukaranie karą grzywny do Kolegium ds. Wykroczeń przy Sądzie Rejonowym,
- opinie projektów aktów prawnych z zakresu prawa pracy oraz inicjowanie prac legislacyjnych w tej dziedzinie,
- inicjowanie przedsięwzięć oraz prac badawczych w dziedzinie przestrzegania prawa pracy, w szczególności bezpieczeństwa i higieny pracy,
- udzielanie porad i informacji technicznych w zakresie eliminowania zagrożeń dla życia i zdrowia pracowników oraz porad i informacji w zakresie przestrzegania prawa pracy,
- wnoszenie powództw, a za zgodą zainteresowanej osoby - uczestniczenie w postępowaniu przed sądem pracy o ustalenie istnienia stosunku pracy, jeżeli łączący strony stosunek prawny, wbrew zawartej między nimi umowie, ma cechy stosunku pracy,
- wykonywanie innych zadań określonych w ustawie i przepisach szczególnych.

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Pracy należy ponadto:

- nadzór i kontrola zapewnienia przez pracodawcę bezpiecznych i higienicznych warunków pracy osobom fizycznym wykonującym pracę na innej podstawie niż stosunek pracy w zakładzie pracy lub miejscu wyznaczonym przez pracodawcę,
- nadzór i kontrola zapewnienia przez pracodawcę bezpiecznych i higienicznych warunków zajęć odbywanych na jego terenie przez studentów i uczniów nie będących pracownikami,
- nadzór i kontrola bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przez jednostki organizujące pracę wykonawczą przez osoby fizyczne na innej podstawie niż stosunek pracy, w ramach prac społecznie użytecznych,
- nadzór i kontrola zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przez pracodawcę przy wykonywaniu pracy na terenie zakładu pracy lub miejscu wyznaczonym przez pracodawcę przez osoby przebywające w zakładach karnych w zakładach poprawczych oraz zadań wykonywanych przez żołnierzy w czynnej służbie.

Uprawnienia Państwowej Inspekcji Pracy

Pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy wykonujący lub nadzorujący czynności kontrolne uprawnieni są do przeprowadzania bez uprzedzenia kontroli przestrzegania przez zakłady pracy przepisów prawa pracy, w szczególności stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, o każdej porze dnia i nocy. Mają także prawo przeprowadzania czynności kontrolnych wobec

podmiotów, na rzecz których wykonywana jest praca przez osoby fizyczne, bez względu na podstawę świadczenia tej pracy(np. na podstawie umowy zlecenia czy umowy o dzieło). Pracownicy ci przeprowadzają kontrole za okazaniem legitymacji służbowej.

W razie stwierdzenia naruszenia przepisów prawa pracy właściwe organy PIP uprawnione są do stosowania następujących środków prawnych w stosunku do kierownika zakładu (pracodawcy):

· Nakazu (decyzji administracyjnej):

- usunięcia stwierdzonych uchybień w ustalonym w nakazie terminie,

- wstrzymania robót wykonywanych przez pracowników wtedy, gdy naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy powoduje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia pracowników zatrudnionych przy tych robotach,

- skierowania do innych robót pracowników zatrudnionych wbrew obowiązującym przepisom przy pracach wzbronionych, szkodliwych albo niebezpiecznych albo pracowników zatrudnionych przy robotach niebezpiecznych, jeżeli pracownicy ci nie posiadają odpowiednich kwalifikacji,

Nakazy wstrzymania robót i skierowania pracowników do innych robót podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

- zaprzestania przez zakład pracy lub jego część działalności bądź działalności określonego rodzaju - w wypadku stwierdzenia, że stan bezpieczeństwa i higieny pracy zagraża życiu lub zdrowiu pracowników.

· Sprzeciwu przeciwko uruchomieniu wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy albo

jego części, jeżeli z powodu nieuwzględnienia wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy

dopuszczenie do ich eksploatacji mogłoby spowodować bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia pracowników.

Sprzeciw wstrzymuje uruchomienie zakładu pracy lub jego części.

- Wystąpienia
- w razie stwierdzenia innych naruszeń niż wymienione powyżej, a także w razie potrzeby o

wyciągnięcie konsekwencji w stosunku do osób winnych.

- Karanie winnych wykroczeń przeciwko prawom pracownika w postępowaniu mandatowym do 500 zł lub wnioskowanie o ukaranie karą grzywny do Kolegium ds. Wykroczeń przy Sądzie Rejonowym za:
 - zawieranie umowy cywilnoprawnej w warunkach w których zgodnie z art. 22 § 1 (Q 001) powinna być zawarta umowa pracę,
 - niepotwierdzanie na piśmie, w terminie 7 dni, zawartej z pracownikiem umowy o prace,
 - wypowiadanie lub rozwiązywanie z pracownikiem stosunku pracy bez wypowiedzenia, naruszające w sposób rażący przepisów prawa pracy,
 - naruszanie przepisów o czasie pracy lub ochronie pracy kobiet i zatrudnianiu młodocianych,
 - nieprowadzenie dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz akt osobowych pracowników,
 - niewypłacanie w ustalonym terminie wynagrodzenia ze pracę lub innego świadczenia przysługującego pracownikowi albo uprawnionemu do tego świadczenia członkowi rodziny pracownika,
 - bezpodstawne obniżanie powyższych świadczeń albo dokonywanie bezpodstawnych potrąceń,
 - nieudzielanie pracownikowi przysługującego mu urlopu wypoczynkowego lub bezpodstawne obniżanie wymiaru tego urlopu,
 - niewydawanie pracownikowi świadectwa pracy.
 - niewykonywanie podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu pracy tryb ugody zawartej przed komisją pojednawczą lub sądem pracy,
 - nieprzestrzeganie przez odpowiedzialnego za stan bezpieczeństwa i higieny pracy lub kierującego pracownikami przepisów lub zasad bezpieczeństwa higieny pracy,
 - nie zawiadomienie, wbrew obowiązkowi, w terminie 14 dni właściwego inspektora pracy i właściwego inspektora sanitarnego o miejscu, rodzaju i zakresie prowadzonej działalności i o przewidywanej liczbie pracowników oraz niezłożenie pisemnej informacji o środkach i procedurach przyjętych do spełnienia wymagań wynikających z przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, dotyczących danej dziedziny działalności,
 - niezawiadamianie o zmianie miejsca, rodzaju i zakresie prowadzonej działalności, zwłaszcza o zmianie technologii lub profilu produkcji,
 - niezapewnianie wbrew obowiązkowi, aby budowa lub przebudowa obiektu budowlanego albo jego części, w którym przewiduje się pomieszczenia pracy, była

wykonywana na podstawie projektów uwzględniających wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy, pozytywnie zaopiniowanych przez uprawnionych rzeczoznawców,

-wyposażenie, wbrew obowiązkowi, stanowiska pracy w maszyny i inne urządzenia techniczne, które nie uzyskały wymaganego certyfikatu na znak bezpieczeństwa i nie zostały oznaczone tym znakiem, albo nie posiadają deklaracji zgodności,

-niedostarczenie, wbrew obowiązkowi, pracownikowi środków ochrony indywidualnej, które nie uzyskały wymaganego certyfikatu na znak bezpieczeństwa i nie zostały oznaczone tym znakiem albo nie posiadają deklaracji zgodności,

-stosowanie, wbrew obowiązkowi:

a) materiałów i procesów technologicznych bez poprzedniego ustalenia stopnia ich szkodliwości i bez podjęcia odpowiednich środków profilaktycznych,

b) substancji chemicznych nie oznakowanych w sposób widoczny i umożliwiające ich identyfikację,

c) niebezpiecznych substancji chemicznych nie posiadających kart charakterystyki tych substancji, a także opakowań zabezpieczających przed ich szkodliwym działaniem, pożarem lub wybuchem,

-niezawiadamianie właściwego inspektora pracy, prokuratora lub innego właściwego organu o śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym wypadku przy pracy oraz o każdym innym wypadku, który wywołał wymienione skutki, mającym związek z pracą, jeżeli może być uznany za wypadek przy pracy,

-niezgłaszanie choroby zawodowej albo podejrzenia o taką chorobę,

-nieujawnianie wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, albo przedstawianie niezgodnie z prawdą informacji, dowodów lub dokumentów dotyczących takich wypadków i chorób,

-niewykonanie w wyznaczonym terminie podlegającego wykonaniu nakazu inspektora pracy,

-utrudnianie działalności organu Państwowej Inspekcji Pracy, a w szczególności uniemożliwienie prowadzenia wizytacji zakładu lub nieudzielenie informacji niezbędnych do wykonywania jej zadań.

INSPEKCJA SANITARNA

Inspekcja Sanitarna jest powołana do nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,

- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych szkołach wyższych oraz w ośrodkach wypoczynku,
- zdrowotnymi żywności i żywienia, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, a w szczególności w celu zapobiegania powstawania chorób zakaźnych i zawodowych.

Inspekcja Sanitarna podlega Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej. Kieruje nią Główny Inspektor Sanitarny, który jest centralnym organem administracji rządowej podległym ministrowi właściwemu do spraw zdrowia. Organem doradczym i opiniodawczym Głównego Inspektora Sanitarnego, w sprawach objętych zakresem działania rządowej, jednostki samorządu terytorialnego Inspekcji Sanitarnej jest Rada sanitarno-epidemiologiczna, powoływana na okres 3 lat.

Zadania Inspekcji Sanitarnej wykonują organy:

- Główny Inspektor Sanitarny
- wojewoda przy pomocy wojewódzkiego inspektora sanitarnego, jako kierownika
- wojewódzkiej inspekcji sanitarnej wchodzącej w skład zespolonej administracji wojewódzkiej,
- powiatowy inspektor sanitarny, jako kierownik powiatowej inspekcji sanitarnej wchodzącej w skład zespolonej administracji powiatowej,
- portowy inspektor sanitarny dla morskich portów i przystani, wód wewnętrznych i terytorialnych oraz jednostek pływających na tym obszarze,
- kolejowy inspektor sanitarny dla obszarów kolejowych.

Zakres działania Inspekcji Sanitarnej

Wykonywanie zadań IS polega na sprawowaniu bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego oraz na prowadzeniu działalności zapobiegawczej przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, jeżeli ich występowanie ma charakter epidemiczny, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny to:

- opinie projektów regionalnych i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz lokalizacji inwestycji pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- opiniowanie projektów norm pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych oraz inicjowanie wydawania takich norm,
- opiniowanie projektów wytycznych w sprawach techniczno-budowlanych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- kontrola przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w dokumentacji projektowej:

- budowy i przebudowy obiektów budowlanych, statków morskich, żeglugi śródlądowej i powietrznej,
- nowych materiałów i procesów technologicznych przed ich zastosowaniem w produkcji i budownictwie;

uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych i statków morskich, żeglugi śródlądowej i powietrznej oraz w przyjmowaniu do eksploatacji wybudowanych i przebudowywanych zakładów pracy lub ich części.

- inicjowanie przedsięwzięć oraz prac badawczych w dziedzinie zapobiegania negatywnym wpływom czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi

Bieżący nadzór sanitarny obejmuje kontrole:

- przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, dotyczących:
 - higieny środowiska (czystości powietrza atmosferycznego, gleby, wody i innych elementów środowiska),
 - utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości zakładów pracy, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, dróg ulic oraz środków komunikacji publicznej
- warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności, oraz warunków żywienia zbiorowego,
- warunków zdrowotnych produkcji i obrotu przedmiotami użytku oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi
- warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy,
- higieny pomieszczeń wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz w ośrodkach wypoczynku,
- higieny procesów nauczania.
- Zapobieganie chorobom zakaźnym i epidemicznym obejmuje między innymi:
 - dokonywanie analiz i ocen epidemiologicznych,
 - opracowywanie programów i planów działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej, przekazywanie ich do realizacji publicznym zakładom opieki zdrowotnej oraz kontrola realizacji tych programów i planów,
 - ustalanie zakresu i terminów szczepień ochronnych oraz sprawowanie nadzoru w tym zakresie,

- planowanie i organizowanie sanitarnego zabezpieczenia granic państwa.
- kierowanie akcją sanitarną przy masowych przemieszczeniach ludności, zjazdach

zgromadzeniach.

Działalność oświatowo-zdrowotna obejmuje:

- inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie zasad higieny i racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy,
- pobudzanie aktywności społecznej do działań na rzecz własnego zdrowia,
- udzielanie porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi, ocenę działalności oświatowo-zdrowotnej prowadzonej przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze, szkoły Wyższe oraz środki masowego przekazywania, zakłady opieki zdrowotnej, inne zakłady, instytucje i organizacje oraz udzielanie im pomocy w prowadzeniu tej działalności.

Uprawnienia Inspekcji Sanitarnej

16. W przypadku stwierdzenia naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, Inspektor Sanitarny nakazuje, w drodze decyzji. usunięcie w ustalonym terminie stwierdzonych uchybień.
17. Jeśli naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych spowodowało bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, inspektor sanitarny nakazuje:
 - unieruchomienie zakładu pracy lub jego części (stanowiska pracy, maszyny lub innego urządzenia),
 - zamknięcie obiektu użyteczności publicznej.
 - wyłączenie z eksploatacji środka transportu,
 - wycofanie z obrotu środka spożywczego, przedmiotu użytku lub innego wyrobu mogącego mieć wpływ na zdrowie ludzi,
 podjęcie lub zaprzestanie innych działań.

Decyzje w tych sprawach podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

18. Inspektorowi sanitarnemu przysługuje prawo zgłoszenia sprzeciwu przeciwko uruchomieniu wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego

obiekty budowlane, wprowadzeniu nowych technologii lub zmian w technologii, dopuszczenia do obrotu materiałów stosowanych w budownictwie lub innych wyrobów mogących mieć wpływ na zdrowie ludzi - jeżeli w toku wykonywanych czynności stwierdzi, że z powodu nieuwzględnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych określonych w obowiązujących przepisach mogłoby nastąpić zagrożenie zdrowia lub życia ludzi.

URZĄD DOZORU TECHNICZNEGO

Urząd Dozoru Technicznego jest centralnym organem administracji państwowej realizującym zadania związane z wykonywaniem dozoru technicznego w zakresie ustalonym w ustawie o dozorcze technicznym aktach wykonawczych do tej ustawy (Q 007, Q 251, Q 252).

Urząd Dozoru Technicznego podlega Ministrowi Przemysłu. Działają jeszcze specjalistyczne organy dozoru technicznego, jak:

organy kolejowego dozoru technicznego i organy dozoru technicznego żeglugi morskiej, podporządkowane Ministrowi Transportu i Gospodarki Morskiej, organy wojskowego dozoru technicznego podlegające Ministrowi Obrony Narodowej.

Działalność UDT polega na sprawowaniu dozoru technicznego nad urządzeniami technicznymi stwarzającymi zagrożenie życia lub zdrowia oraz mienia i środowiska.

Zakres działania Urzędu Dozoru Technicznego

Na obszarze kraju działa 29 inspektoratów, w których zatrudnionych jest ok. 600 pracowników inżyniersko-technicznych uprawnionych do wykonywania ustawowych czynności z zakresu dozoru technicznego, takich jak.

- uzgadnianie dokumentacji urządzeń technicznych w zakresie zgodności z przepisami o dozorcze technicznym i warunkami dozoru technicznego,
- przeprowadzanie kontroli określonych materiałów i elementów przeznaczonych do budowy i naprawy urządzeń technicznych,
- przeprowadzanie badań technicznych urządzeń przed wydaniem decyzji zezwalającej na eksploatację lub dopuszczającej do obrotu,
- prowadzenie ewidencji urządzeń technicznych,
- ustalanie formy dozoru technicznego,
- prowadzenie postępowania w sprawach:
 - uprawnień do wytwarzania materiałów i elementów stosowanych do budowy naprawy urządzeń technicznych,

- uprawnień do wytwarzania urządzeń technicznych,
- uprawnień do dokonywania napraw urządzeń technicznych,
- zezwalania na eksploatację urządzeń technicznych,
- wstrzymywania eksploatacji urządzeń technicznych, wycofywanie urządzeń z obrotu i wstrzymywanie ich wytwarzania,
- dopuszczania urządzeń technicznych do obrotu,
- zawieszania lub wycofywania uprawnień do wytwarzania materiałów, elementów lub urządzeń technicznych w wypadkach określonych w art. 8 ust. 4 ustawy,
- wyrażania zgody na dokonywanie przeróbek urządzeń technicznych,
- wydawania decyzji administracyjnych,
- wydawania upoważnień pracownikom jednostek gospodarki uspołecznionej do wykonywania określonych czynności z zakresu dozoru technicznego,
- wykonywania badań i kontroli stanu urządzeń technicznych,
- sprawdzania kwalifikacji osób wytwarzających, obsługujących, konserwujących i naprawiających urządzenia techniczne, potwierdzane wydaniem zaświadczeń uprawniających, wymaganych odrębnymi przepisami,
- wykonywania kontroli nad przestrzeganiem przepisów dozoru technicznego oraz norm i zasad z zakresu bezpiecznej pracy urządzeń technicznych,
- uzgadniania programów szkolenia osób projektujących, wytwarzających, obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne,
- prowadzenia doradztwa w zakresie bezpiecznej pracy urządzeń technicznych.

Dozorowi Technicznemu podlegają między innymi:

Urządzenia ciśnieniowe, w których są zawarte płyny, ciecze lub materiały sypkie o ciśnieniu różnym od ciśnienia atmosferycznego, jak na przykład:

- kotły parowe,
- kotły wodne,
- zbiorniki stałe i przenośne,
- wytwornice acetylenowe;

Dźwignice, czyli środki transportu o zasięgu ograniczonym i ruchu przerywanym, jak na przykład:

- wciągarki i wyciągarki,
- suwnice,

- żurawie, układnice i dźwigi,
- podesty ruchome;

Ponadto inne urządzenia, nie wymienione w powyższych dwóch grupach, jak na przykład:

- rurociągi rurowe,
- przenośniki służące do przenoszenia osób,
- układnice do układania,
- urządzenia transportowe liniowe.

Uprawnienia pracowników Urzędu Dozoru Technicznego

Pracownicy dozoru technicznego, wykonujący czynności określone przepisami, uprawnieni są do:

- wstępu za okazaniem upoważnienia i legitymacji służbowej, bez potrzeby uzyskiwania przepustki, do pomieszczeń i obiektów, w których znajdują się urządzenia techniczne,
- poruszania się w tych pomieszczeniach i obiektach,
- dostępu do urządzeń technicznych,
- przeprowadzania w uzgodnionych terminach badań, prób i pomiarów oraz innych czynności potrzebnych do ustalania stanu urządzenia technicznego, prawidłowości jego eksploatacji lub naprawy, a także prawidłowości wykonywania materiałów i elementów stosowanych do budowy i naprawy urządzenia technicznego,
- wydawania poleceń pokontrolnych
- odmawiania wykonywania czynności dozoru technicznego w razie stwierdzenia niewłaściwych warunków do ich przeprowadzania, a w szczególności:
- niedostatecznego stanu przygotowania urządzenia technicznego do badania,
- niewłaściwego oświetlenia lub występowania oparów utrudniających widoczność,
- przekroczenia dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w

środowisku pracy dopuszczalnej granicy, niskich i wysokich temperatur.

Kierownik jednostki, w której wykonywane są czynności dozoru technicznego, obowiązany jest zapewnić bezpieczne warunki pracy pracownikowi dozoru technicznego.

W przypadku:

· dopuszczenia do eksploatacji urządzeń technicznych bez otrzymania decyzji organu dozoru technicznego o dopuszczeniu urządzenia do eksploatacji i obrotu lub wbrew decyzji organu dozoru w tej sprawie,

- dokonywania przeróbek urządzeń technicznych bez zgody organu dozoru technicznego,

pracodawca podlega karze grzywny lub do 2 lat ograniczenia wolności

· uniemożliwiania lub utrudniania wykonywania czynności organom dozoru technicznego,

· niedopełnienia obowiązku zawiadomienia organu dozoru technicznego o niebezpiecznym uszkodzeniu urządzenia technicznego lub nieszczęśliwym wypadku

związanym z eksploatacją tego urządzenia, pracodawca podlega karze grzywny.

ZWIĄZKI ZAWODOWE

Zgodnie z art. 23 Q 003 związki zawodowe sprawują kontrolę nad przestrzeganiem prawa pracy i uczestniczą, na zasadach określonych odrębnymi przepisami, w nadzorze nad przestrzeganiem przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zakres działania zakładowej organizacji związkowej obejmuje:

- zajmowanie stanowisk w indywidualnych sprawach pracowniczych w zakresie unormowanym w przepisach prawa pracy,
- zajmowanie stanowiska wobec pracodawcy i organu samorządu załogi w sprawach dotyczących zbiorowych interesów praw pracownika,
- sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem w zakładzie pracy przepisów prawa pracy, a w szczególności przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, kierowanie działalnością społecznej inspekcji pracy i współdziałanie z Państwową Inspekcją Pracy.

Ogólnokrajowy związek zawodowy lub organizacja międzyzwiązkowa mają prawo wnoszenia rewizji nadzwyczajnych w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych oraz występowania do Sadu Najwyższego z wnioskami o wyjaśnienie budzących wątpliwości przepisów prawa pracy i ubezpieczeń społecznych lub których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie.

SPOLECZNA INSPEKCJA PRACY

Spółeczna Inspekcja Pracy, zgodnie z Q 004, jest służbą społeczną pełnioną przez pracowników,

mających na celu zapewnienie przez zakłady pracy bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz ochronę uprawnień pracowniczych, określonych w przepisach prawa pracy. Społeczna Inspekcja Pracy reprezentuje interesy wszystkich

pracowników w zakładach pracy i jest kierowana przez zakładowe organizacje związkowe.

Společną Inspekcję Pracy tworzy:

- zakładowy społeczny inspektor pracy (ZSIP) - dla całego zakładu,
- wydziałowi (oddziałowi) społeczni inspektorzy pracy,
- grupowi społeczni inspektorzy pracy.

W zależności od struktury zakładu pracy zakładowe organizacje związkowe dostosowują organizacje SIP.

Zadania Społecznej Inspekcji Pracy

- kontrolowanie przestrzegania przepisów prawa pracy, w tym postanowień układów zbiorowych i regulaminów pracy, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony pracy kobiet, młodocianych i osób niepełnosprawnych, urlopów i czasu pracy, świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
- branie udziału w analizowaniu przyczyn powstawania wypadków przy pracy, zachorowań na choroby zawodowe i innych schorzeń wywołanych warunkami środowiska pracy oraz kontrolowanie stosowania przez zakłady pracy właściwych środków zapobiegawczych
- uczestniczenie w przeprowadzaniu społecznych przeglądów warunków pracy,
- podejmowanie działania na rzecz czynnego udziału pracowników zakładu pracy w kształtowaniu właściwych warunków bezpieczeństwa i higieny pracy oraz oddziaływanie na, przestrzeganie przez pracowników przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy
- uczestniczenie w kontroli przestrzegania w zakładzie pracy przepisów dotyczących ochrony środowiska naturalnego.

Uprawnienia Społecznej Inspekcji Pracy

Společna Inspekcja Pracy ma prawo:

- kontroli warunków pracy i przestrzegania przepisów prawa pracy, w tym wstępu w każdym czasie do pomieszczeń i urządzeń zakładu pracy,
- żądania informacji oraz okazywania dokumentów niezbędnych do wykonywania funkcji kontrolnych,
- informowania kierownika zakładu pracy (wydziału itd.) faktach nieprzestrzegania przepisów bhp,
- występowania o natychmiastowe usunięcie bezpośrednich zagrożeń dla zdrowia i życia,
- wydawania zaleceń (przez ZSIP kierownikowi zakładu),
- usunięcia w określonym terminie stwierdzonych uchybień, w tym w szczególności zaleceń

- wstrzymania pracy danego urządzenia technicznego lub określonych robót,
- wpisywania uwag do księgi uwag SIP,
- brania udziału w zespołach ustalających okoliczności i przyczyny wypadków przy pracy,
- uczestniczenia w kontrolach przeprowadzanych przez inspektorów pracy Państwowej Inspekcji Pracy.

Odpowiedzialność za naruszenie przepisów w Społecznej Inspekcji Pracy spoczywa na kierownikach zakładów pracy lub działających w imieniu zakładu pracy i dotyczący:

- uniemożliwienia działalności społecznego inspektora pracy, niewykonania zalecenia
- zakładowego społecznego inspektora pracy.

Powyższe stanowią wykroczenia, w sprawach których orzekają inspektorzy pracy Państwowej Inspekcji Pracy.